

Skýrsla um starfsemi SAM 2023-2024

STÖRF STJÓRNAR

Frá aðalfundi SAM 13. apríl 2023 hefur stjórn SAM haldið tvo bókaða fundi. Á fundum stjórnar skipti stjórn með sér verkum og fjallaði auk þess um tillögu að greiðslumarki ársins 2024 og endurskoðun ríkisstuðla mjólkurvara.

FRAMLEIÐSLA OG SALA MJÓLKURVARA 2023

Mjólkurframleiðsla jókst og var 151,4 milljónir lítra hjá aðildarfélögum SAM árið 2023, en árið 2022 var framleiðslan 147,9 milljónir lítra.

Meðalinnvigtun hjá hverjum framleiðanda árið 2023 var 315.465 lítrar, sem var aukning um 15.329 lítra frá fyrra ári. Mjólkurframleiðendur í árslok voru 480 og fækkaði um 13 á árinu, eða 2,6%. Síðustu tíu ár hefur mjólkurframleiðendum fækkað að jafnaði um 3,1% á ári.

Greiðslumark verðlagsársins 2023 var 149 milljónir lítra. Hjá aðildarfélögum SAM var tekið á mótí 151.423.108 lítrum og mjólk umfram greiðslumark var 2.512.331 lítrar. SAM gerði tillögu til Matvæla- ráðuneytisins að greiðslumark ársins 2024 yrði 151,5 milljónir lítra. Sú tillaga var samþykkt.

Sala mjólkurvara árið 2023 á fitugrunni jókst um 0,9% milli ára og var 148,5 milljónir lítra.

Á próteingrunni nam sala 131,1 milljónum lítra og jókst um 3,1 milljónir lítra eða 2,4%, á milli ára.

Munur á sölu á fitu- og próteingrunni minnkaði um 1,8 millj. lítra á milli ára og var 17,4 millj. lítra árið 2023. Þessi munur samsvarar tæpum 1.400 tonnum af undanrennudufti á hverju ári.

Innflutningur mjólkurafurða jókst um 67 tonn á milli ára. Aukningin var einkum í osti. Innflutningur árið 2023 samsvarar um 8,8 milljón lítrum af mjólk á próteingrunni og um 6,0 milljón lítrum á fitugrunni.

Útflutningur mjólkurafurða minnkaði um 22 tonn frá árinu 2022. Miklar breytingar voru í útflutningi; útflutningur osta minnkaði um 413 tonn en útflutningur dufts jókst um 100 tonn og útflutningur á skyri jókst um 343 tonn.

UM STARFSEMI SAM

Lögbundið verkefni SAM er að koma fram fyrir hönd mjólkuriðnaðarins við framkvæmd búvörulaga. Verkefni SAM eru einnig að gæta hagsmuna, sinna sameiginlegum verkefnum á vegum aðildarfélaganna og stuðla að aðstöðujöfnun meðal mjólkurframleiðenda á landsvísu. SAM hefur í rekstri og efnahag sínum þá sameiginlegu starfsemi í þágu greinarinnar sem stjórn samtakanna tekur ákvörðun um hverju sinni.

Meðal verkefna SAM er söfnun nauðsynlegra upplýsinga um framleiðslu, sölu og birgðir mjólkurafurða á Íslandi til að unnt sé að framfylgja ákvæðum búvörulaga um ákvörðun greiðslumarks. Önnur verkefni vegna ákvæða búvörulaga eru m.a. útreikningur ríkisstuðla sem notaðir eru til að ákveða magn mjólkur sem selst innanlands og útreikningur á efnainnihaldi viðmiðunarmjólkur sem lágmarksverð verðlagsnefndar landbúnaðarins miðast við hverju sinni.

Í áratugi hefur SAM safnað og unnið tölur um framleiðslu, sölu og birgðir mjólkurafurða á Íslandi. Upplýsingarnar eru nýttar til að fylgjast með innanlandsmarkaði mjólkurafurða, auk þess sem upplýsingar eru veittar til aðildarfélaga SAM, Hagstofu Íslands, tölfræðistofnunar Evrópusambandsins (Eurostat), IFCN Dairy Research Center og alþjóðlegu mjólkursamtakanna IDF (International Dairy Federation). Skýrslurnar eru einnig grunnur að útreikningi á mánaðarlegum verðtilfærslum milli aðildarfélaga SAM. Verkefnum SAM er nú sinnt af starfsmönnum Mjólkursamsölunnar, undir stjórn stjórnar SAM.

SAM er tengiliður íslensks mjólkuriðnaðar við eftirtalin erlend samtök:

1. International Dairy Federation – IDF (alþjóðleg samtök mjólkurframleiðenda og vinnslufyrirtækja).
2. IFCN Dairy Research Center (samtökin rannsaka rekstur kúabúa um allan heim).
3. Global Dairy Platform (alþjóðleg samtök vinnslu- og markaðsfyrirtækja í mjólkurmarkaði).
4. Nordiske meieriorganisasjoners samarbeidsutvalg for mjølkekvalitetsarbeid – NMSM (norrænt samstarf um mjólkureftirlit og mjólkurgæði).

Markmið SAM með þátttöku í innlendu og erlendu samstarfi er að safna og miðla upplýsingum sem gagnast íslenskum mjólkuriðnaði og íslenskum mjólkurframleiðendum.